

Väestön koulutusrakenne Helsingissä vuonna 2017

Suvi Määttä

Tiedustelut

Suvi Määttä, p. 040 5887891
etunimi.sukunimi(at)hel.fi

Julkaisija

Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia,
kaupunkitutkimus ja -tilastot

Osoite

PL 550, 00099 Helsingin kaupunki
(Siltasaarenkatu 18-20 A)

Puhelin

09 310 36377

Internet

www.hel.fi/kaupunkitieto

Tilaukset, jakelu

p. 09 310 36293
kaupunkitieto.tilaukset@hel.fi

Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia,
kaupunkitutkimus ja -tilastot

Väestön koulutusrakenne Helsingissä vuonna 2017

Suvi Määttä

Tilastoja
2019:10

The logo for the City of Helsinki, featuring the word "Helsinki" in a bold, sans-serif font inside a dark blue outline that resembles a speech bubble or a stylized city shape.

Helsinki

Kuviot

Suvi Määttä

Taitto

Sirkka Koski

Verkossa

ISSN 2489-4311

Sisältö

Koulutustaso Helsingissä vuoden 2017 lopussa	5
Helsingiläisten koulutustaso äidinkielen ja ulkomaalaistaustaisuuden mukaan	7
Tutkinnot koulutusaloittain	9
Helsingiläisten koulutustaso sukupuolen ja iän mukaan	11
Koulutustason kehitys viime vuosina	13
Koulutustason alueelliset erot Helsingissä	15
Koulutustason muutokset Helsingin alueilla.....	17
Lähteet	19
Liitteet	19
Liitetaulukot	21

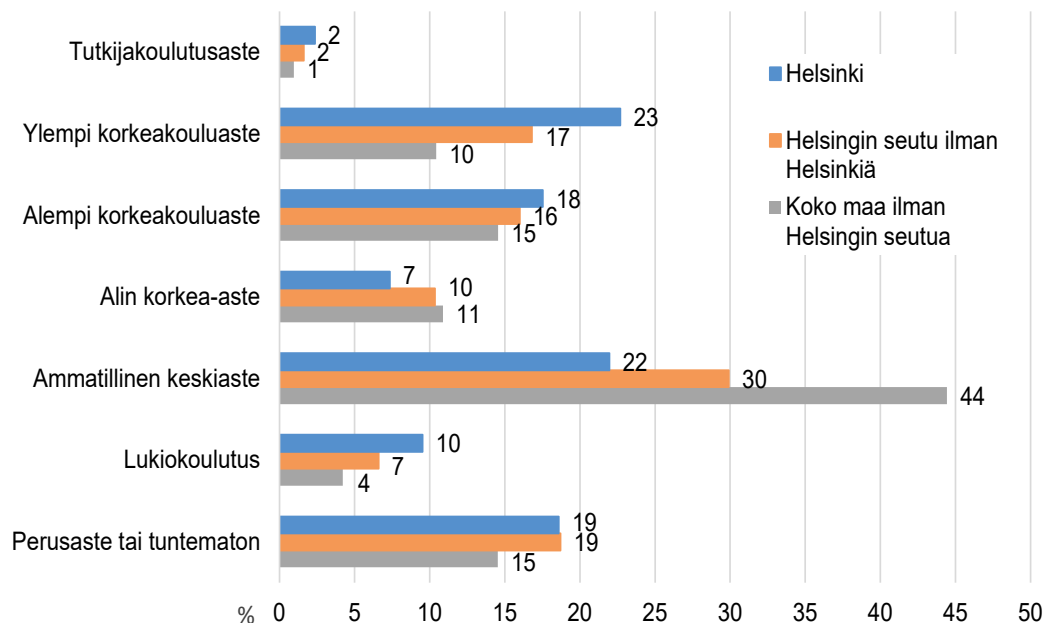
Koulutustaso Helsingissä vuoden 2017 lopussa

Helsingiläiset 25–64-vuotiaat ovat suhteellisen koulutettua väkeä. Runsaalla 81 prosentilla kyseisen ikäryhmän helsinkiläisistä oli perusasteen jälkeinen tutkinto vuoden 2017 lopussa Tilastokeskuksen tutkintorekisterin tietojen mukaan. Puolet kyseisen ikäryhmän helsinkiläisistä oli suorittanut korkea-asteen tutkinnon eli opistoasteen, alemman tai ylemmän korkeakoulun tai tutkijakoulutuksen. Puolestaan noin 31 prosentilla oli keskiaste korkeimpana suoritettuna tutkintona. Keskiasteen tutkintoon luetaan kuuluvaksi ylioppilastutkinto, ammatillinen perustutkinto ja ammatti- tai erikoisammattitutkinto.

Helsinki erottuu koulutusrakenteeltaan muusta maasta ja muista Helsingin seudun kunnista (Kuvio 1). Helsingin erityispiirre on suuri korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuus verrattuna muuhun maahan. Koko maassa korkeakoulututkinnon suorittaneiden osuus on vajaa 40 prosenttia. Samoin lukiokoulutus korkeimpana tutkintona on yleisempää Helsingissä kuin muualla maassa, mutta puolestaan ammatillisen keskiasteen tutkinto on harvinaisempaa.

Helsingiläisistä kymmenellä prosentilla oli lukiokoulutus korkeimpana tutkintona vuonna 2017, mikä oli osuudeltaan suurempi verrattuna koko maahan ja muuhun Helsingin seutuun. Koko maassa noin viidellä prosentilla oli lukiokoulutus korkeimpana koulutuksena ja osuus tippui neljään prosenttiin, kun Helsingin seutua ei huomioida. Vastaavasti Helsingissä oli muuta maata ja suurinta osaa muuta seutukuntaa vähemmän ammatillisen koulutuksen suorittaneita. Ammatillisen koulutuksen suorittaneiden helsinkiläisten osuus oli kuitenkin suurempi kuin lukiokoulutuksen korkeimpana tutkintona suorittaneiden osuus.

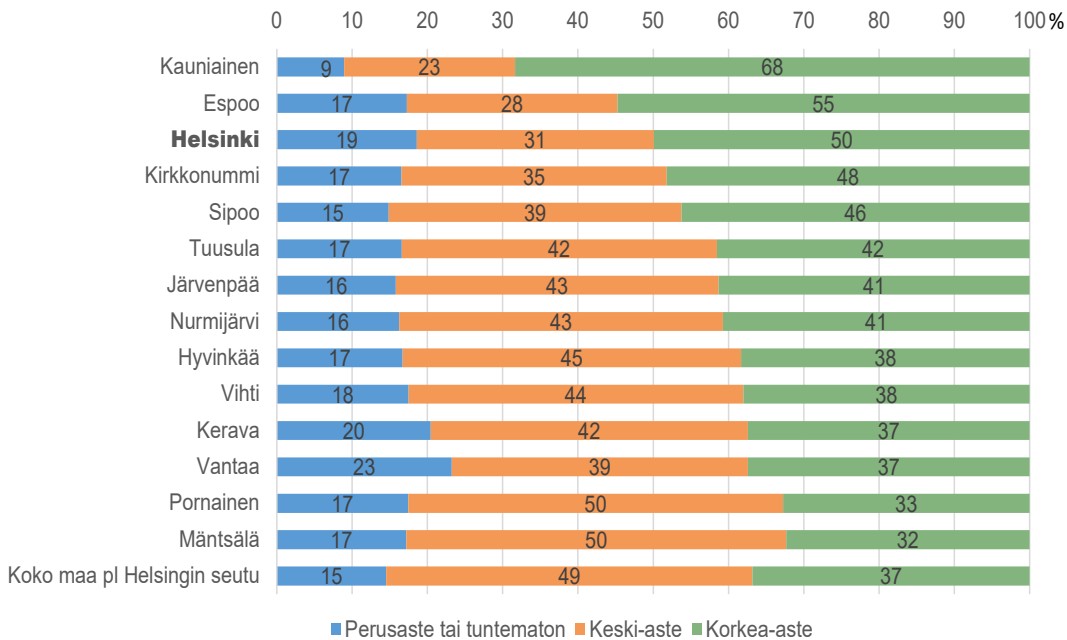
Kuvio 1. Helsingin, Helsingin seudun ja koko maan väestö koulutusasteen mukaan 31.12.2017

Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuus Helsingissä oli suurempi myös muuhun Helsingin seutuun verrattuna vuonna 2017 (Kuvio 2). Helsingin lisäksi Espoossa ja Kauniaisissa vähintään 50 prosentilla 25–64-vuotiaista oli korkeakoulututkinto. Tarkasteltaessa tarkemmin korkea-asteen tutkintojen sisäistä jakautumista puolella helsinkiläisistä korkeakoulututkinnon suorittaneista oli ylempi korkeakoulututkinto tai tutkijakoulutus. Ainoastaan Kauniaisissa ja Espoossa Helsingin seudun kunnista kyseinen osuus oli suurempi. Vastaavasti koko maan korkeakoulututkinnon suorittaneista 35 prosentilla oli ylempi korkeakoulututkinto tai tutkijakoulutus. Helsingin seudun kunnista vähiten korkeakoulututkinnon suorittaneita oli Mäntsälässä ja Pornaisissa. Kyseisissä kunnissa puolella 25–64-vuotiaista oli keskiasteen tutkinto. Mäntsälässä, Pornaisissa ja Hyvinkäällä oli myös suurempi ammatillisen koulutuksen suorittaneiden osuus kuin koko maassa.

Helsinkiläisistä 19 prosentilla ei ole peruskoulun jälkeistä tutkintoa 25–64-vuotiaiden ikäryhmässä. Ainoastaan Vantaalla ja Keravalla Helsingin seudun kunnista oli Helsinkiä suurempi vain perusasteen suorittaneiden osuus. Vantaalla perusasteen suorittaneiden osuus oli 23 prosenttia ja Keravalla 20 prosenttia. Puolestaan Kauniaisissa 91 prosentilla oli perusasteen jälkeinen tutkinto. Muissa Helsingin seudun kunnissa perusasteen jälkeisen tutkinnon suorittaneiden osuus oli joko sama tai hieman enemmän kuin koko maassa. Koko maassa noin 85 prosentilla oli peruskoulun jälkeinen tutkinto. Maahanmuuttajaväestön osuus vaikuttaa Helsingin ja sen seudun koulutusrakenteeseen. Ulkomailla suoritetuista tutkinnoista on Tilastokeskuksen tutkintorekisterissä tieto vain joissain tapauksissa.

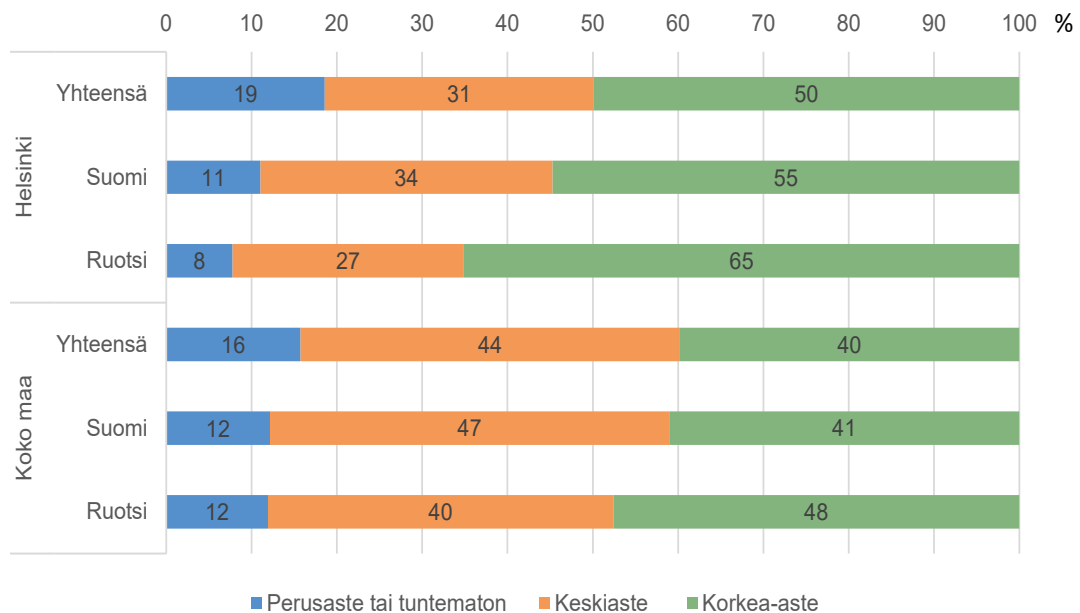
Kuvio 2. Helsingin seudun 25–64-vuotias väestö koulutusasteen mukaan 31.12.2017

Helsinkiäisten koulutustaso äidinkielen ja ulkomaalaistaustaisuuden mukaan

Helsinkiäisten koulutustasossa on eroa kieliryhmittäin tarkasteltuna; ruotsinkieliset helsinkiäiset ovat koulutetumpia kuin suomenkieliset helsinkiäiset. Ruotsinkielisistä 25–64-vuotiaista helsinkiäisistä 91 prosentilla oli perusasteen jälkeinen tutkinto, kun vastaava osuus oli 89 prosenttia suomenkielisten helsinkiäisten keskuudessa vuonna 2017 (Kuvio 3). Korkeakoulututkinto löytyi puolestaan 65 prosentilta ruotsinkielisistä helsinkiäisistä, kun vastaava osuus suomenkielisillä oli 55. Ruotsinkieliset helsinkiäiset olivat myös muun maan ruotsin- ja suomenkielisiin verrattuna koulutetumpia. Samoin suomenkielisillä helsinkiäisillä oli muun maan suomenkielisiin verrattuna useammin korkeakoulututkinto.

Kuvio 3. 25–64-vuotiaiden koulutusaste äidinkielen mukaan 31.12.2017

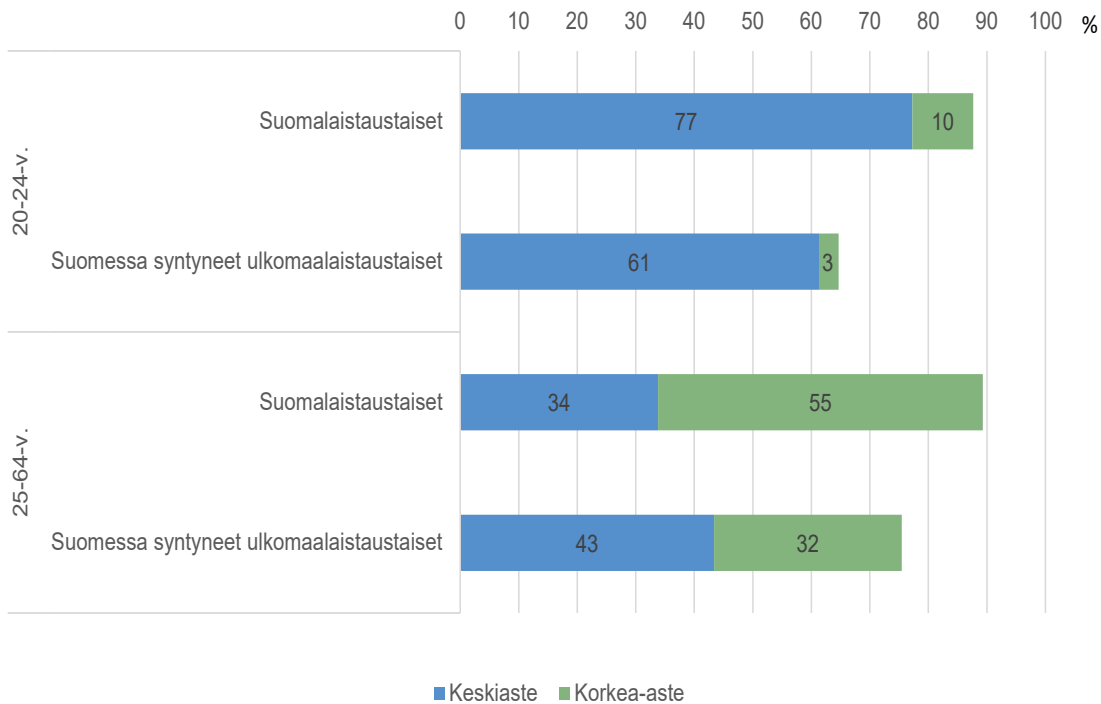
Muita kieliä kuin suomea tai ruotsia äidinkielenään puhuvien koulutustasotiedot ovat puutteellisia varsinkin maahanmuuttajien kohdalla, minkä takia heidän koulutustasoa ei kannata verrata koko väestöön. Tutkintorekisteri sisältää tiedot henkilön korkeimmasta Suomessa suoritetusta tutkinnoista sekä eri rekistereistä (esim. Opetushallitus, Valvira) saadut tiedot ulkomailla suoritetuista tutkinnoista. Tutkintotiedot ovat vain niiltä henkilöiltä, joilla on suomalainen henkilötunnus. Suomessa rekisteröidyistä tutkinnoista, jotka on suoritettu ulkomailla, on suurin osa korkea-asteen tutkintoja. Muun kielisten joukossa alimpaan koulutusluokkaan sisältynee ihmisiä, jotka eivät syystä tai toisesta ole hakeneet ulkomailla suorittamalleen tutkinnoille vastaavuutta suomalaisessa järjestelmässä. Ulkomaista syntyperää olevien työ ja hyvinvointi – tutkimuksen perusteella 15–64-vuotiaiden ulkomaalaistaustaisten helsinkiäisten koulutustaso on selvästi korkeampi verrattuna tutkintorekisterin antamiin tietoihin (Saukkonen & Peltonen, 2018).

Maahanmuuttajien lasten eli Suomessa syntyneiden ulkomaalaistaustaisten koulutusrakennetta voi puolestaan tarkastella tutkintojen kautta, koska he ovat Suomessa syntyneitä ja koulutautuneita. Heidän määrät ovat vielä kuitenkin hyvin pienet ja suurimmillaan ne ovat nuoremmissa ikäluokissa.

Suomessa syntyneiden ulkomaalaistaustaisten koulutustaso oli matalampi suomalais-
taustaisiin helsinkiläisiin verrattuna sekä 20–24-vuotiaiden että 25–64-vuotiaiden ikäluo-
kissa vuonna 2017 (Kuvio 4). Peruskoulun jälkeinen tutkinto oli 64 prosentilla Suomessa
syntyneiden ulkomaalaistaustaisten nuoremmassa 20–24-vuotiaiden ikäluokassa, kun
puolestaan saman ikäisillä suomalaistaustaisilla osuus oli 87 prosenttia. Vastaavasti van-
hemmassa ikäluokassa Suomessa syntyneillä ulkomaalaistaustaisilla 75 prosentilla oli
peruskoulun jälkeinen tutkinto ja suomalaistaustaisilla 89 prosentilla.

Tarkempaa tilastotietoa Suomessa syntyneiden ulkomaalaistaustaisten ja suomalais-
taustaisten koulutusrakenteesta Helsingissä on olemassa vuodesta 2015 alkaen. Tällä
ajanjaksolla ero Suomessa syntyneiden ulkomaalaistaustaisten ja suomalaistaustaisten
välillä on kaventunut jonkin verran. Tämä selittyy varsinkin sillä, että yhä useammalla
nuoremmalla Suomessa syntyneellä ulkomaalaistaustaisella on suoritettuna peruskou-
lun jälkeinen tutkinto.

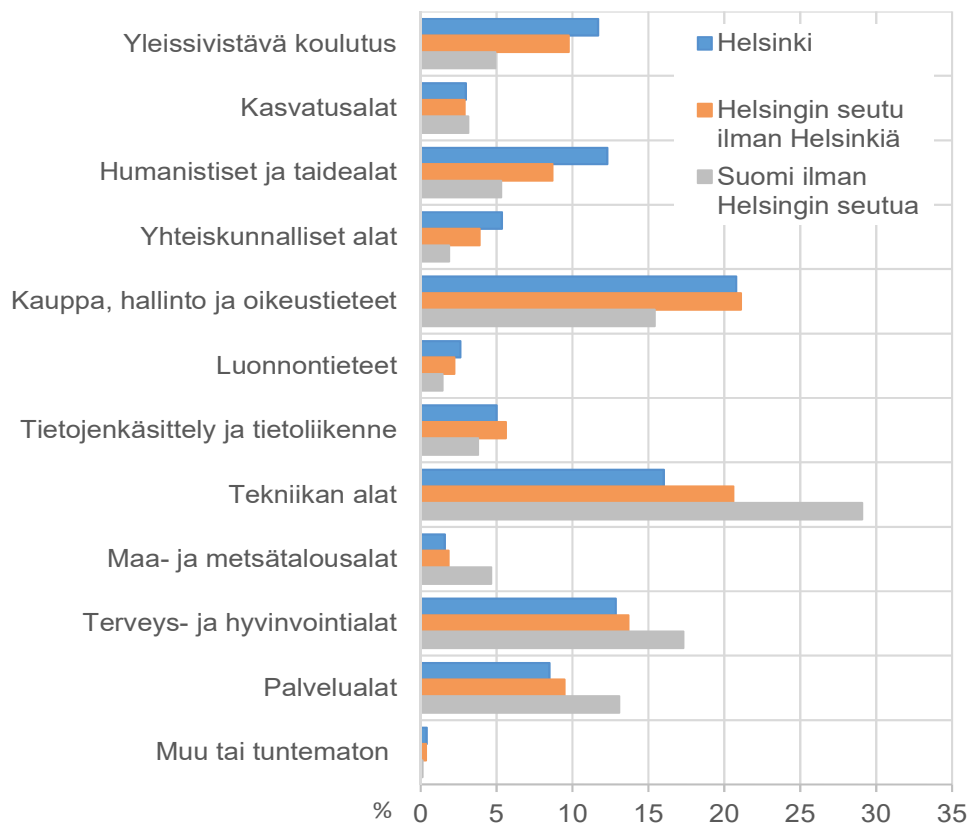
**Kuvio 4. Perusasteen jälkeisen tutkinnon suorittaneiden osuus helsinkiläisistä
syntyperän mukaan 31.12.2017**

Tutkinnot koulutusaloittain

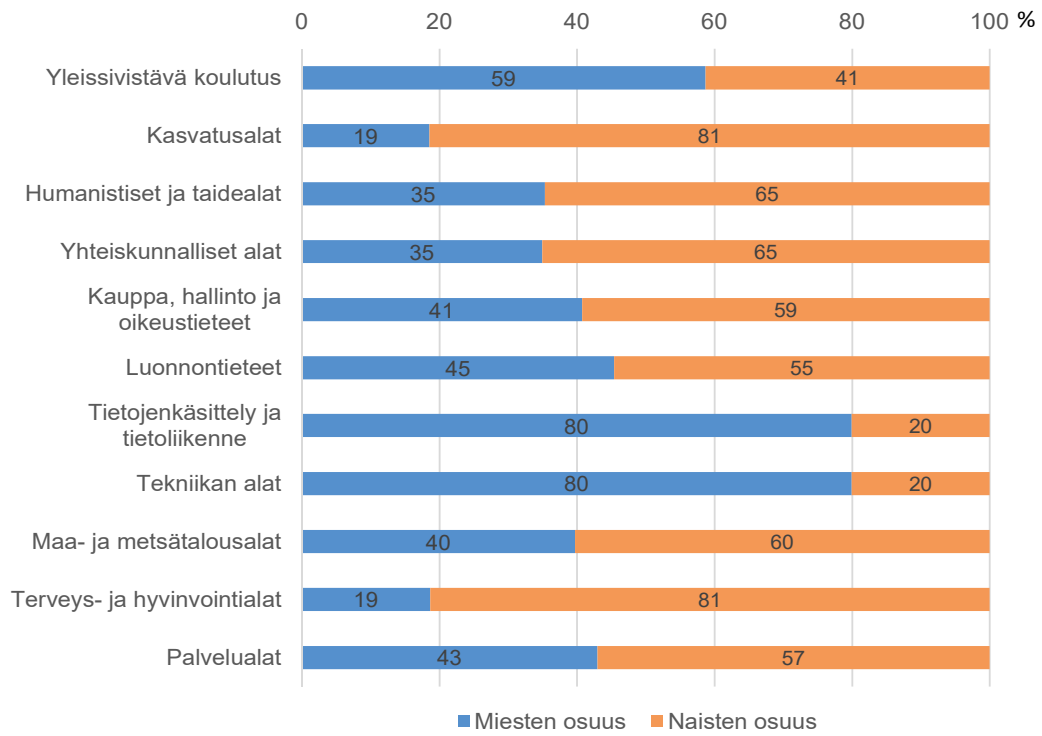
Koulutusaloittain tarkasteltuna yleisimmät tutkinnot helsinkiläisten keskuudessa poikkeavat muuhun maahan verrattuna (Kuvio 5). Kauppa- hallinto- tai oikeustieteen tutkinto on yleisin tutkintoala 25–64-vuotiaiden helsinkiläisten keskuudessa. Runsaalla 20 prosentilla tutkinnon suorittaneista helsinkiläisistä oli kyseinen tutkinto vuonna 2017. Puolestaan tekniikan ala oli yleisin suoritettu tutkinto muualla maassa. Helsinkiläisillä oli muuhun maahan verrattuna useammin lukiokoulutus, kauppa, hallinto tai oikeustieteenalan, humanistisen tai taidealan, tietojenkäsittely- tai tietoliikenteen, luonnontieteiden tai yhteiskunnallisen alan tutkinto. Muualla maassa oli enemmän tekniikan alan, terveys- ja hyvinvointialan, maa- ja metsätalouseläen ja palvelualan tutkinnon suorittaneita kuin Helsingissä.

Kuvio 5. Helsingin, Helsingin seudun ja muun maan 25–64-vuotiaat tutkinnon suorittaneet koulutusaloittain 31.12.2017

Useat koulutusalat ovat sukupuolittuneet Helsingissä ja koko maassa. Helsinkiläisistä terveys- ja hyvinvointialoilta ja kasvatusalalta tutkinnon suorittaneista neljä viidestä oli naisia vuonna 2017. Puolestaan tekniikan aloilta ja tietojenkäsittely- ja tietoliikennealoilta tutkinnon suorittaneista neljä viidestä oli helsinkiläismiehiä. Lähimpänä sukupuolittaista tasajakoa olivat luonnontieteet ja palvelualat (Kuvio 6). Sama ilmiö sukupuolten välisistä koulutusalaeroista näyttäytyy myös muualla maassa.

Kuvio 6. Helsingkiläisten 25–64-vuotiaiden tutkinnon suorittaneiden naisten ja miesten osuudet eri koulutusaloilla 31.12.2017

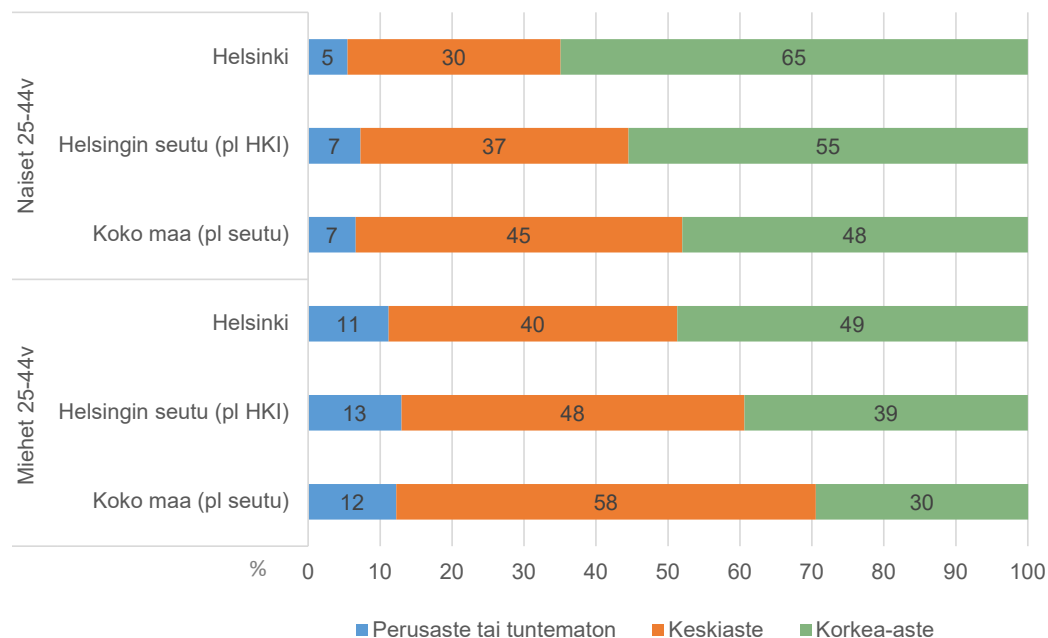

Helsinkiäisten koulutustaso sukupuolen ja iän mukaan

Helsinkiäisten koulutustasossa on selkeitä sukupuolen ja iän mukaisia eroja. Noin 85 prosentilla 25–64-vuotiaista helsinkiäisnaisista oli peruskoulun jälkeinen tutkinto, kun puolestaan vastaava osuus miesten keskuudessa oli 78 prosenttia vuonna 2017. Koko maahan verrattuna helsinkiäisnaisten ja -miesten tutkinnon suorittaneiden osuus oli hie-man matalampi. Perusasteen tutkinto oli suoritettuna noin 88 prosentilla naisista ja 81 prosentilla miehistä koko maassa. Erot kuitenkin tasoittuvat, kun vertaillaan pelkästään kotimaankielisten naisten ja miesten tutkinnon suorittaneiden osuuksia Helsingissä ja muualla maassa. Koska muun kielisten mahdolliset puutteet tutkintotiedoissa vaikuttavat varsinkin nuorempien helsinkiäisten koulutustasoon, tarkastellaan seuraavaksi kotimaankielisten koulutusrakennetta eri ikäryhmissä ja sukupuolittain.

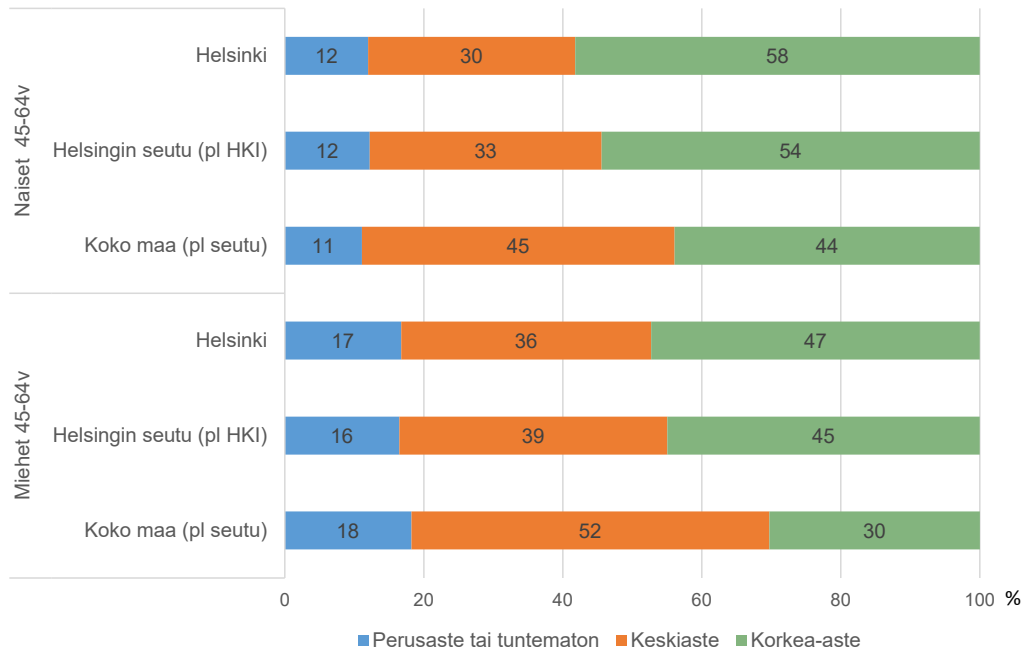
Helsinkiäisten keskuudessa on havaittavissa sukupuolten välisiä eroja koulutustason suhteen varsinkin nuorten aikuisten keskuudessa (Kuvio 7). Noin 65 prosentilla 25–44-vuotiaista kotimaankielisistä helsinkiäisnaisista oli korkeakoulututkinto, kun miesten osuus samassa ikäryhmässä jäi noin 49 prosenttiin vuonna 2017. Nuoret helsinkiäisnaiset olivatkin suhteessa koulutetumpia kuin helsinkiäismiehet tai muun maan saman ikäinen väes-tö. Sukupuoliero korkeakoulutuksen suhteen näkyi selkeästi varsinkin 30–39-vuotiaiden keskuudessa. Korkeakoulututkinto oli melkein 70 prosentilla 30–39-vuotiaista helsinkiäisnaisista, kun vastaava osuus koko maassa oli 53. Saman ikähaarukan helsinkiäismiehil-lä korkeakoulututkinto löytyi 45 prosentilta ja koko maassa korkeakoulutettujen miesten osuus oli 35. Helsinkiäismiehet olivat kuitenkin korkeammin koulutettuja kuin koko maan tai muun Helsingin seudun vastaavan ikäiset eli 25–44-vuotiaat miehet. Noin 11 prosentilla 25–44-vuotiaista helsinkiäismiehistä oli perusaste korkeimpana tutkintona, kun puoles-taan naisten vastaava osuus oli 5,5 prosenttia. Kyseiset naisten ja miesten prosentiosuu-det olivat alhaisemmat kuin koko maassa tai muualla Helsingin seudulla.

Kuvio 7. Helsinkiäisten, Helsingin seudun ja koko maan 25–44-vuotiaiden kotimaankielisten naisten ja miesten koulutusasteet 31.12.2017

Vanhemmassa ikäluokassa eli 45–64-vuotiaissa sukupuolten väliset erot koulutustasossa olivat tasaisemmat kuin nuorten aikuisten ikäryhmässä (Kuvio 8). Suurimmalla osalla tämän ikäryhmän helsinkiläisistä oli korkeakoulutus, mutta tässäkin ikäryhmässä helsinkiläisnaiset olivat korkeimmin koulutettuja verrattuna helsinkiläismiehiin ja muuhun maahan. Puolestaan 45–64-vuotiaiden helsinkiläismiesten korkeakoulutuskintojen osuus oli huomattavasti suurempi kuin koko maassa. Helsinkiläismiehillä oli yleisimmin korkeimpana koulutusasteena perusaste kuin vastaavan ikäisillä helsinkiläisnaisilla. Perusasteen koulutuksen omaavien helsinkiläisnaisten osuus oli suurin piirtein sama eli noin 12 prosenttia kuin muualla Helsingin seudulla ja hieman korkeampi kuin koko maassa. Samoin perusasteen koulutuksen omaavien helsinkiläismiesten osuus samassa ikäryhmässä oli samalla tasolla kuin muualla Helsingin seudulla ja pari prosenttiyksikköä matalampi kuin koko maassa. Tarkemmin kotimaankielisen helsinkiläisväestön koulutusrakennetta voi tarkastella myös kuvioista 11, jossa on eritelty 15–64-vuotiaiden koulutusasteet.

Kuvio 8. Helsinkiläisten, Helsingin seudun ja koko maan 45–64-vuotiaiden kotimaankielisten naisten ja miesten koulutusasteet 31.12.2017

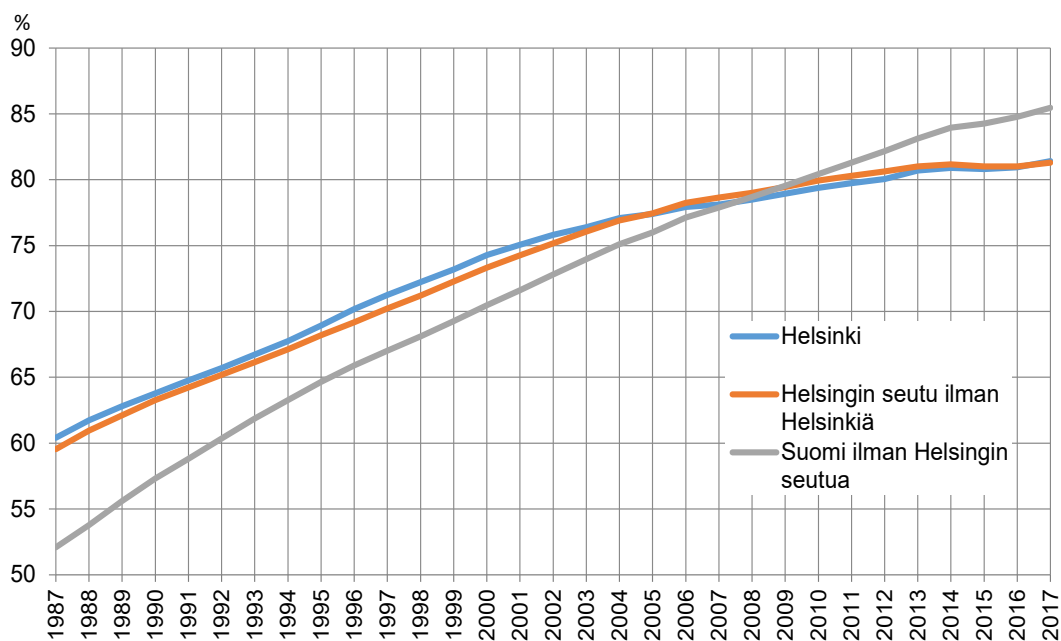

Koulutustason kehitys viime vuosina

Tutkinnon suorittaneiden osuus ei ole juurikaan muuttunut 2010-luvulla Helsingissä (Kuvio 9). Kun vuonna 2010 tutkinnon suorittaneiden 25–64-vuotiaiden helsinkiläisten osuus oli runsas 79 prosenttia, vastaava osuus oli noin 81 prosenttia vuonna 2017. Muualla maassa tutkinnon suorittaneiden osuus jatkoi kuitenkin kasvuaan. Vuonna 2017 runsaalla 85 prosentilla muualla maassa asuvilla oli peruskoulun jälkeinen tutkinto suoritettuna, mikä oli viisi prosenttiyksikköä enemmän kuin vuonna 2010. Varsinkin keskiasteen tutkintojen osuus kasvoi muualla maassa Helsingiä ja sen seutua nopeammin. Yksi syy tasaiselle tutkinnon suorittaneiden tasolle Helsingissä ja muualla Helsingin seudulla koko 2010-luvun ajan on maahanmuuton kohdistuminen kyseisille alueille. Maahanmuuttajien koulutustietojen puutteet tutkintorekisteristä vaikuttavat siihen, että väestön koulutusrakennetta ei pystytä tarkastelemaan kattavasti Helsingissä ja sen seudulla.

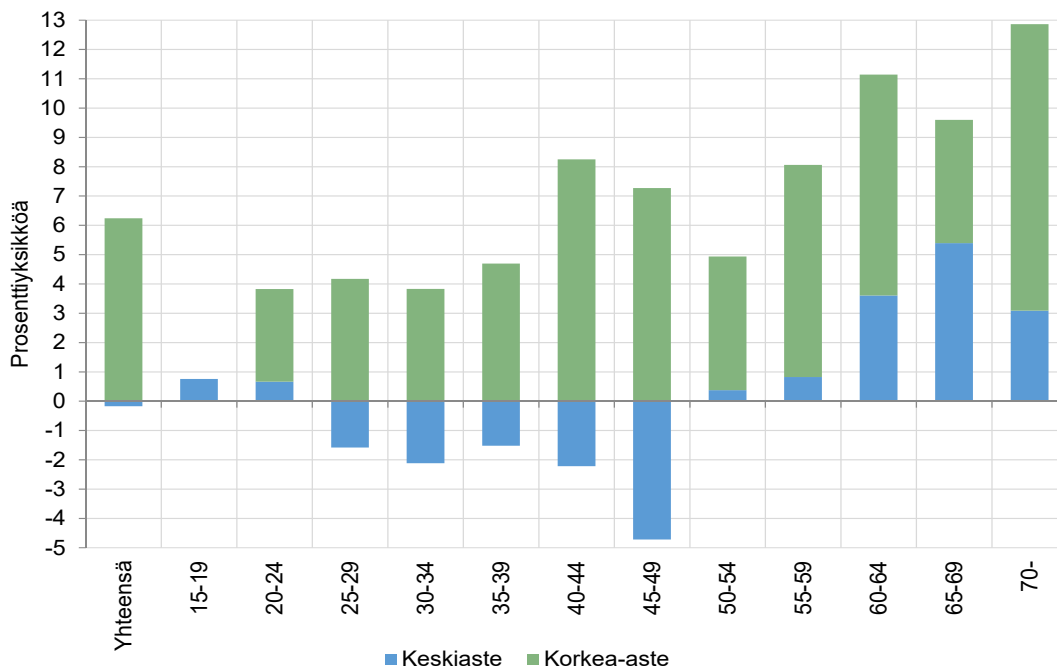
Helsingiläisnaisten korkeakoulututkinnon suorittaneiden osuus on kasvanut reippaasti koko 2000-luvun ajan. Korkeasti koulutettujen naisten osuus kaikista helsinkiläisnaisista oli vajaa 34 prosenttia vuonna 2000, kun vastaava osuus oli 46 prosenttia vuonna 2017. Puolestaan korkeasti koulutettujen helsinkiläismiesten osuus oli 32 prosenttia vuonna 2000 ja 38 prosenttia vuonna 2017.

Kuvio 9. Perusasteen jälkeisen tutkinnon suorittaneiden osuus 25–64-vuotiaasta väestöstä Helsingissä, sen seudulla ja muussa maassa vuosina 1987–2017

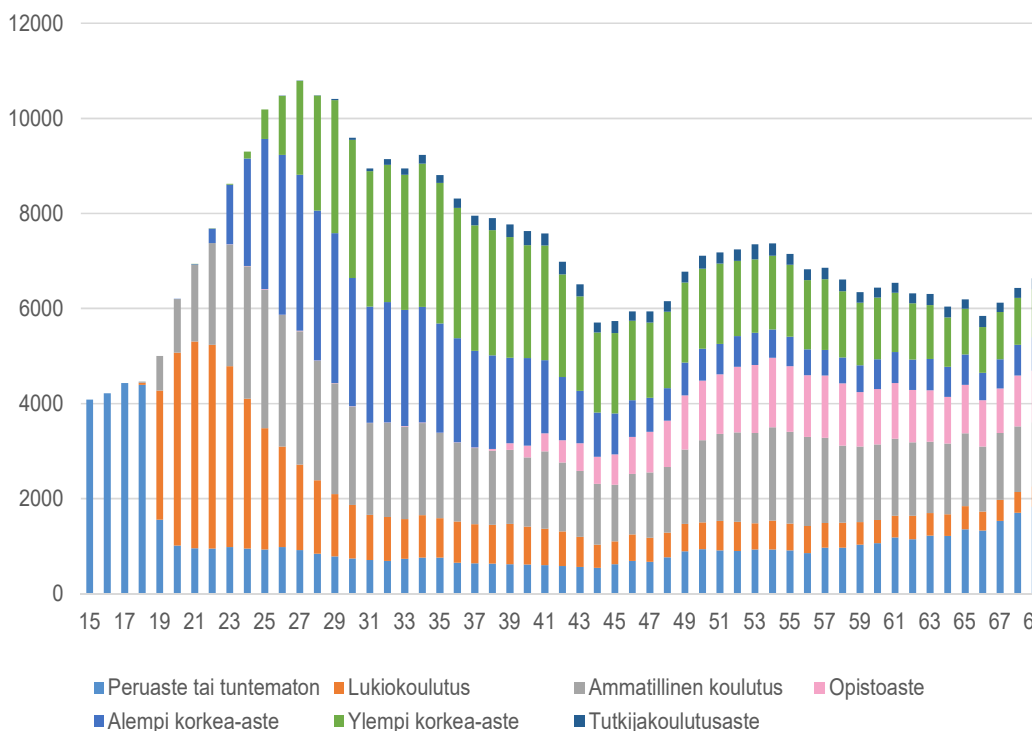

Kotimaankielisessä väestössä tutkinnon suorittaneiden osuus on kasvanut viidellä prosenttiyksiköllä vuosien 2010–2017 aikana (Kuvio 10). Eniten koulutustaso on kasvanut yli 60-vuotiaiden keskuudessa. Yli 50-vuotiailla helsinkiläisillä on kasvanut sekä keskiasteen että korkea-asteen tutkintojen suorittaneiden osuudet. Alle 50-vuotiaiden helsinkiläisten parissa on kasvanut vain korkeakoulututkinnon suorittaneiden osuudet. Tämä ilmiö johtuukin siitä, että koulutustaso on yleisesti kasvanut ja yhä useampi nuoremman ikäpolven helsinkiläinen suorittaa korkeakoulututkinnon (Kuvio 11). Lisäksi korkeammin koulutetut ikäluokat ikääntyvät, mikä selittää koulutustason kasvun yli 60-vuotiaiden keskuudessa.

Kuvio 10. Koulutustason muutos ikäryhmittäin kotimaankielisten keskuudessa vuosina 2010–2017 Helsingissä. Prosenttiyksikkömuutos tutkinnon suorittaneiden väestöosuuksissa.

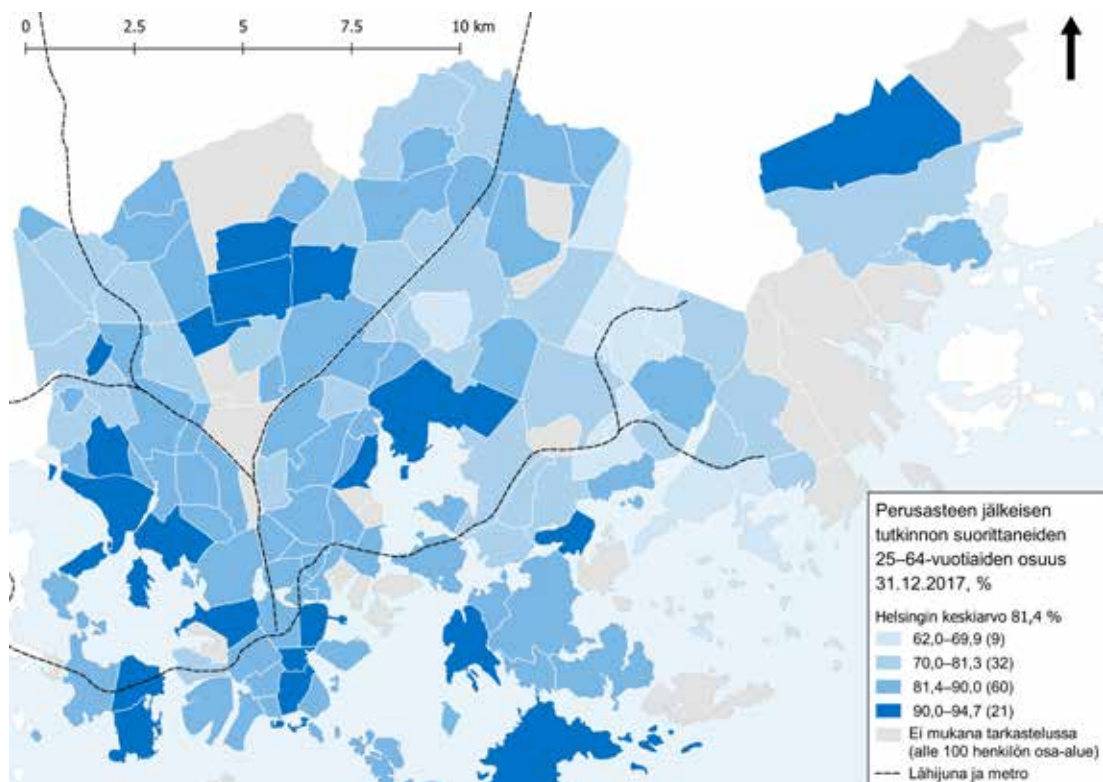
Kuvio 11. Helsingin 15–69-vuotiaan kotimaankielisen väestön koulutusrakenne 31.12.2017

Koulutustason alueelliset erot Helsingissä

Sukupuolten välisten erojen lisäksi Helsingissä on havaittavissa selkeitä alueiden välisiä eroja koulutustaustassa. Tutkinnon suorittaneiden osuus 25–64-vuotiaiden helsinkiläisten keskuudessa vaihteli noin 63 prosentista 92 prosenttiin Helsingin peruspiirien välillä vuonna 2017. Vähiten tutkintoja oli suoritettu itäisessä ja koillisessa Helsingissä sekä osassa läntistä Helsinkiä. Eniten tutkinnon suorittaneita asui Lauttasaaren, Tuomarinkylän ja Länsi-Pakilan peruspiireissä, joissa yli 90 prosentilla oli peruskoulun jälkeinen tutkinto. Puolestaan Jakomäen ja Myllypuron peruspiirien asukkailla noin kahdella kolmasosaa oli peruskoulun jälkeinen tutkinto. Tarkasteltaessa tarkemmin yli sadan asukkaan osa-alueita, tutkinnon suorittaneiden osuus osa-alueiden välillä vaihteli 62 prosentista 95 prosenttiin. Runsaalla kolmanneksella asukkaista Kontulassa, Jakomäessä, Kallahdessa, Itäkeskuksessa ja Kurkimäessä oli perusasteen koulutus korkeimpana tutkintona. Puolestaan Santahaminassa, Viikinrannassa, Paloheinässä, Landbossa ja Kruunuvuorenrannassa alle 8 prosentilla asukkaista korkein koulutustausta oli perusaste.

Perusasteen jälkeisen tutkinnon suorittaneiden osuus 25–64-vuotiaasta väestöstä Helsingissä osa-alueittain 31.12.2017

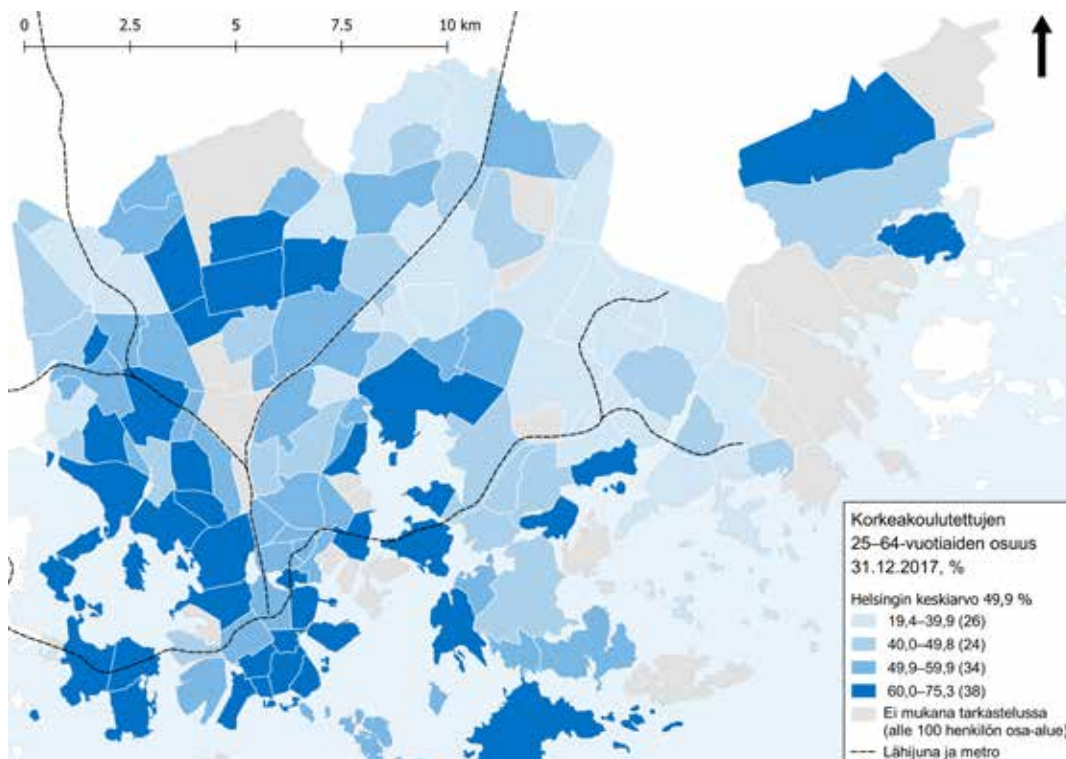

Keskiasteen tutkinnon suorittaneita asui eniten Jakomäen, Mellunkylän ja Suutarilan peruspiireissä. Puolestaan Lauttasaaren ja Länsi-Pakilan alueilla asui vähiten keskitason tutkinnon suorittaneita suhteutettuna koko peruspiirin väestöön. Osa-alueetasolla keskiasteen tutkinnon suorittaneiden osuus oli suurin Alppikylässä, Jakomäessä ja Mellunmäessä. Puolestaan Kuusisaaren, Kruunuvuorenrannan ja Lehtisaaren asukkailla oli vähiten keskitason tutkintoja korkeimpana koulutustasona.

Korkeakoulutettujen osuudet vaihtelivat vajaasta 20 prosentista 69 prosenttiin eri peruspiirien välillä. Eniten korkeakoulututkintoja oli Länsi-Pakilan ja Lauttasaaren peruspiirien asukkailla. Puolestaan Jakomäen peruspiirissä noin viidenneksellä oli korkeakoulututkinto ja Mellunkylän asukkaista runsaalla neljänneksellä. Tarkasteltaessa tarkemmin yli sadan asukkaan osa-alueita, korkeakoulutettujen osuudet vaihtelivat noin 19 prosentista 75 prosenttiin. Yli 70 prosentilla asukkaista Kuusisaarella, Kruunuvuorenrannassa, Paloheinässä, Viikinrannassa ja Vattuniemessä oli korkeakoulututkinto. Pienimmät osuudet korkeakoulututkinnon suorittaneista olivat Jakomäessä ja Kontulassa.

Alueelliset erot selittyvät osittain ulkomaalaistaustaisen väestön osuuksissa havaittavissa eroilla. Koska koulutustiedot puuttuvat suurelta osalta ulkomaalaistaustaista väestöstä, perusasteen jälkeisen tutkinnon suorittamattomien osuus ylikorostuu niillä alueilla, joilla maahanmuuttajia asuu keskimääräistä enemmän. Alueelliset koulutuserot eivät kuitenkaan selity pelkästään ulkomaalaistaustaisten väestön alueellisten osuuksien eroilla. Kotimaankielisten tutkinnon suorittaneiden osuus 25–64-vuotiaiden helsinkiläisten keskuudessa vaihteli noin 72 prosentista 93 prosenttiin Helsingin peruspiirien välillä vuonna 2017. Kun pelkästään kotimaankielisten alueellista sijoittumista tarkastellaan tutkinnon suorittaneiden mukaan, vain perusasteen suorittaneita on eniten Jakomäen ja Mellunkylän peruspiireissä ja tarkemmin Jakomäen, Kontulan ja Kurkimäen osa-alueilla. Jakomäessä noin 28 prosentilla kotimaankielisestä väestöstä ei ollut peruskoulun jälkeistä tutkintoa vuonna 2017.

Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuus 25–64-vuotiaasta väestöstä Helsingissä osa-alueittain 31.12.2017

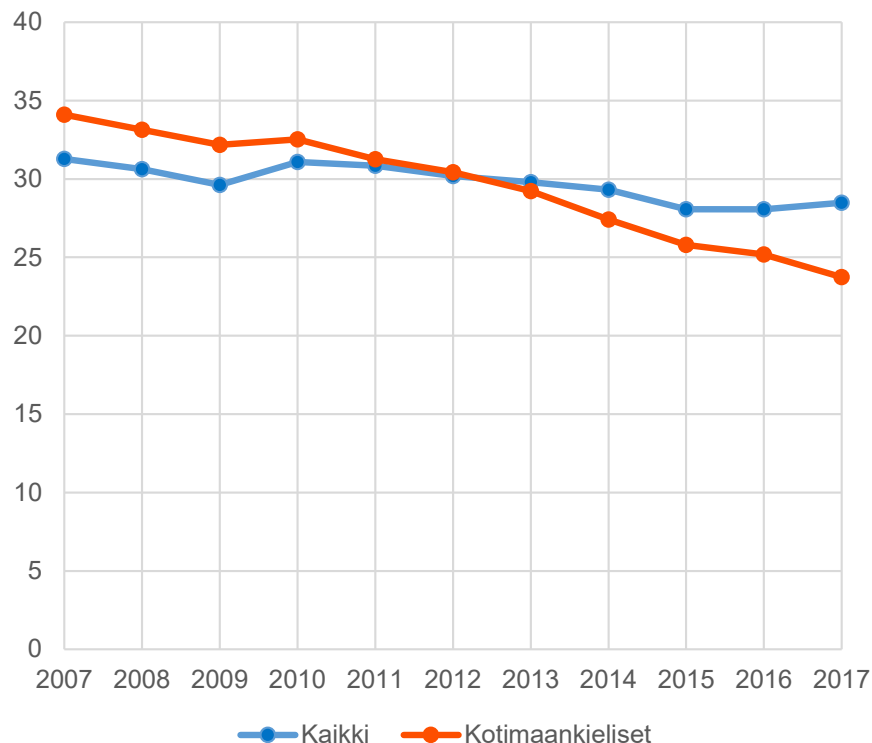

Koulutustason muutokset Helsingin alueilla

Peruspiirien väliset erot koulutustasossa ovat pienentyneet varsinkin kotimaankielisten keskuudessa viimeisen kymmenen vuoden aikana. Tämä näkyy erityisesti tarkasteltaessa tutkinnon suorittaneiden osuuksissa havaittavia muutoksia. Korkeimman ja matalimman tutkinnon suorittaneiden väestöosuuden saaneiden peruspiirien välinen erotus on pienentynyt kymmenellä prosenttiyksiköllä viimeisen vuosikymmenen aikana kotimaankielisten keskuudessa (Kuvio 12).

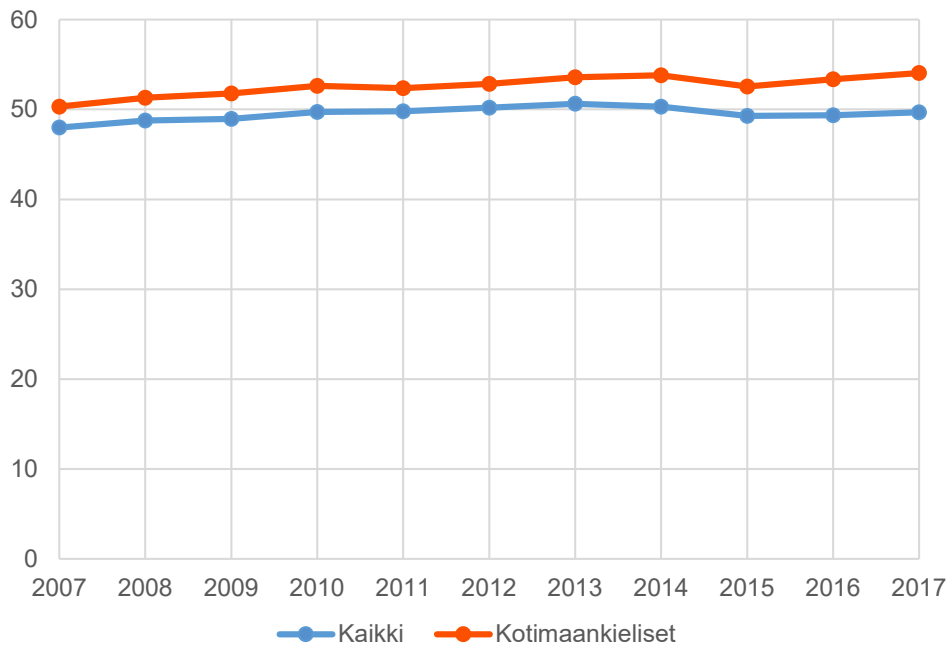
Tämä muutos johtuu siitä, että matalimmin koulutetuilla alueilla tutkinnon suorittaneiden osuus on kasvanut ja puolestaan korkeimmin koulutetuilla alueilla tutkinnon suorittaneiden osuus on ollut jo suhteellisen korkea vuonna 2007 ettei se oikeastaan voi enää kasvaa. Näin alueiden välinen ero on kaventunut. Tutkinnon suorittaneiden osuus onkin kasvanut voimakkaimmin niillä alueilla, joilla kyseinen osuus on ollut matalin. Esimerkiksi Myllypuron, Maunulan ja Jakomäen kotimaankielisessä väestössä muutos on ollut voimakkainta eli 10–15 prosenttiyksikön välillä vuosien 2007 ja 2017 aikana. Yhä useammalla kyseisten alueiden kotimaankielisestä 25–64-vuotiaasta asukkaasta oli siis suoritettu perusasteen jälkeinen tutkinto vuonna 2017 verrattuna kymmenen vuoden takaiseen tilanteeseen. Samalla aikajaksolla kotimaankielisten 25–64-vuotiaiden perustutkinnon jälkeisen tutkinnon suorittaneiden helsinkiläisten osuuden kasvu oli runsas seitsemän prosenttiyksikköä. Peruspiirien välisen erotuksen pienentyminen johtuu osin myös siitä, että nuoret ikäluokat kouluttautuvat vanhempia ikäluokkia enemmän.

Kuvio 12. Tutkinnon suorittaneiden väestöosuuden erot peruspiireillä. Perusasteen jälkeisen tutkinnon suorittaneiden osuudet 25–64-vuotiaasta väestöstä, pienimmän ja suurimman osuuden välinen erotus vuosina 2007–2017

Korkeakoulutuksen osalta korkeimman ja matalimman korkeakoulututkinnon väestönosuuden saaneiden peruspiirien välinen erotus on hienoisesti ollut kasvusuunnassa viimeisten kymmenen vuoden aikana varsinkin kotimaankielisten keskuudessa. Vaikka perusasteen jälkeisiä tutkintoja on suoritettu enemmän viimeisen kymmenen vuoden aikana ja yleinen koulutustaso on noussut Helsingissä, tämä muutos ei ole heijastunut korkeakoulutettujen alueellisiin eroihin ainakaan kaventavasti (Kuvio 13). Erityisesti keski- ja suurpiirien kotimaankielisen väestön korkeakoulutettujen osuus on kasvanut eniten viimeisen kymmenen vuoden aikana eli 13–18 prosenttiyksikköä. Samalla aikajaksolla kotimaankielisten 25–64-vuotiaiden korkeakoulutettujen helsinkiläisten osuuden kasvu on ollut yhdeksän prosenttiyksikköä. Puolestaan itäisen Helsingin alueilla korkeakoulutettujen kasvu on ollut vähäistä viimeisen kymmenen vuoden aikana. Myös eteläisen ja pohjoisen Helsingin alueilla korkeakoulutettujen osuuden kasvu on ollut tasaisempaa ja alle Helsingin keskiarvon viimeisen kymmenen vuoden aikana. Varsinkin Etelä-Helsingissä ja osassa Pohjois-Helsingin alueista on kuitenkin ollut suuri korkeakoulutettujen osuus jo vuonna 2007, minkä takia suurta kasvua ei välttämättä havaitakaan.

Kuvio 13. Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden väestönosuuden erot peruspiireillä. Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuudet 25–64-vuotiaasta väestöstä, pienimmän ja suurimman osuuden välinen erotus vuosina 2007–2017

Lähteet

Pasi Saukkonen & Juho Peltonen: Eroja ja yhtäläisyyksiä ulkomaalaistaustaiset pääkaupunkiseudulla. Ulkomaista syntyperää olevien työ ja hyvinvointi -tutkimuksen tietojen valossa. Tutkimuskatsauksia 2018:2, Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia, kaupunkitutkimus ja -tilastot.

Liitteet

Liitetaulukko 1. Helsingin seudun 25–64-vuotias väestö koulutusasteen mukaan 31.12.2017

Liitetaulukko 2. 25 – 64-vuotiaiden koulutusaste äidinkielen mukaan 31.12.2017

Liitetaulukko 3. Helsingin 25–64-vuotias väestö koulutusasteen mukaan suur- ja peruspiireittäin 31.12.2017, %

Laatuseloste

Aineisto:

Kaikki tilastoaineisto on Tilastokeskuksen tuottamaa.

Alueselitteet:

Pääkaupunkiseutu = Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen.

Helsingin seutu = pääkaupunkiseutu ja 10 muuta kuntaa: Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Kirkkonummi, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Sipoo, Tuusula ja Vihti.

Koulutusselitteet:

Väestön koulutustasotilastoissa on tiedot 15 vuotta täyttäneen väestön perusasteen jälkeisistä tutkintotiedoista, tutkinnot on luokiteltu henkilön korkeimman suoritettujen tutkinnon mukaan, rinnakkaisissa tutkinnoissa viimeksi suoritettujen tutkinnon mukaan.

Väestön koulutustasotilastot sisältävät henkilön korkeimman Suomessa suoritettujen tutkinnon. Ulkomailla suoritetuista tutkinnoista saadaan tietoja Opetushallitukselta, Valviralta sekä työ- ja elinkeinoministeriöltä. Tutkintotiedot ovat vain niillä henkilöillä, joilla on suomalainen henkilötunnus. Näistä syistä johtuen monien ulkomaalaistaustaisten tutkintotiedot puuttuvat tutkintorekisteristä.

Lukio ja ammatillinen koulutus ovat keskiasteen koulutusta, astetta kutsutaan myös toisen asteen koulutukseksi. Lukiokoulutukseen lasketaan ne henkilöt, jotka ovat suorittaneet ylioppilastutkinnon, mutta eivät muuta keskiasteen tutkintoa. Tässä julkaisussa myös ammatilliset erikoisammattitutkinnot on laskettu keskiasteen ammatilliseksi koulutukseksi.

Korkea-asteen koulutus jaetaan luokkiin alin, alempi, ylempi ja tutkijakoulutus. Alin luokka koostuu lähinnä opistoasteen suorittaneista, koulutuksiksi luetaan mm. tekniikan, agrologin, artemin ja sairaanhoitajan tutkinnot, jotka eivät ole ammattikorkeakoulututkintoja. Alempaan korkeakoulutustasoon lasketaan ammatillinen korkea-aste, ammattikorkeakoulututkinto sekä alempi korkeakoulututkinto. Ylempään korkeakoulutustasoon kuuluvat ylempään ammattikorkeakoulututkinnon, ylempään korkeakoulututkinnon sekä lääkäreiden erikoistumiskoulutuksen suorittaneet. Lisensiaatin- tai tohtorintutkinnon suorittaneet lasketaan tutkijakoulutustasoon kuuluviksi.

Kaikilla tutkinnon suorittajilla tarkoitetaan perusasteen jälkeisen tutkinnon suorittaneiden määrää. Pelkästään peruskoulun, keskikoulun ja kansakoulun käyneet eivät kuulu tutkinnon suorittaneeseen väestöön.

Koulutusasteluokittelu:

- ❖ **Ei perusasteen jälkeistä tutkintoa tai tuntematon**
- ❖ **Keskiaste / Toinen aste**
 - Lukiokoulutus
 - Ammatillinen koulutus
 - Ammatillinen perustutkinto
 - Ammatittutkinto
 - Erikoisammattitutkinto (korkeampi kuin toinen aste)
- ❖ **Korkea-aste**
 - Alin korkea-aste eli opistoaste
 - Alempi korkeakouluaste
 - Ammatillinen korkea-aste
 - Ammattikorkeakoulututkinto
 - Alempi korkeakoulututkinto
 - Ylempi korkeakouluaste
 - Ylempi ammattikorkeakoulututkinto
 - Ylempi korkeakoulututkinto
 - Lääkäreiden erikoistumiskoulutus
 - Tutkijakoulutusaste
 - Lisensiaatin tutkinto
 - Tohtorin tutkinto

Tarkemmin: <http://www.tilastokeskus.fi/til/vkour/kas.html>

Ikäluokkana tutkinnon suorittaneiden tarkastelussa käytetään usein 15 vuotta täyttäneen väestön lisäksi 25–64-vuotiaita, jolla saadaan työikäisten ja jo tutkinnon suorittaneiden koulutustilanteesta parempi kuva.

Edelliset tiedot:

Helsingin kaupungin tietokeskuksen tilastoja 2018:11

Liitetaulukko 1. Helsingin seudun 25–64-vuotias väestö koulutusasteen mukaan 31.12.2017

	Yhteensä, henkilöä	Ei perus- asteen jälkeistä tutkintoa	Keski-aste			Korkea-aste				
			Yhteensä	Lukio- koulu- tus	Amma- tillinen	Yhteensä	Alin korkea- aste	Alempi korkea- koulu- aste	Ylempi korkea- koulu- aste	Tutkija- koulu- tusaste
Helsinki	370 099	18,6	31,5	9,5	22,0	49,9	7,3	17,5	22,7	2,4
Espoo	151 128	17,3	28,0	7,5	20,5	54,7	9,4	17,1	25,4	2,8
Vantaa	123 004	23,2	39,3	6,9	32,5	37,4	9,4	15,6	11,5	0,9
Hyvinkää	24 242	16,7	45,0	4,8	40,2	38,3	12,0	15,1	10,6	0,6
Järvenpää	22 749	15,8	42,9	5,6	37,3	41,3	12,0	15,9	12,5	0,9
Nurmijärvi	21 683	16,3	43,0	5,5	37,5	40,7	12,5	15,2	12,0	1,0
Kirkkonummi	20 730	16,6	35,2	6,4	28,9	48,2	11,9	16,1	18,3	1,9
Tuusula	20 503	16,6	41,9	5,5	36,3	41,6	12,5	15,9	12,3	0,9
Kerava	18 733	20,5	42,1	5,7	36,5	37,4	10,2	15,2	11,2	0,8
Vihti	15 248	17,5	44,4	5,7	38,8	38,0	11,8	14,7	10,8	0,8
Mäntsälä	10 651	17,2	50,5	4,3	46,1	32,3	10,7	13,0	8,1	0,5
Sipoo	10 561	14,9	38,9	6,3	32,6	46,2	13,2	15,9	15,8	1,4
Kauniainen	4 532	8,9	22,7	9,3	13,4	68,3	10,1	15,4	38,8	4,1
Pornainen	2 622	17,5	49,8	4,9	44,9	32,8	12,4	12,4	7,5	0,5
Helsingin seutu	816 485	18,6	34,2	7,9	26,3	47,1	9,0	16,7	19,5	2,0
Helsingin seutu pl Helsinki	446 386	18,7	36,5	6,6	29,9	44,8	10,3	16,0	16,8	1,6
Koko maa pl Helsingin seutu	2 003 096	14,5	48,7	4,2	44,4	36,8	10,9	14,6	10,4	0,9
Koko maa	2 819 581	15,7	44,5	5,3	39,2	39,8	10,3	15,2	13,1	1,2
Vain suomen- ja ruotsinkielinen väestö										
Helsinki	305 583	10,9	33,9	10,6	23,3	55,3	8,4	19,2	25,2	2,5
Helsingin seutu pl Helsinki	381 140	12,3	39,1	7,1	32,1	48,6	11,7	17,2	18,0	1,6
Koko maa pl Helsingin seutu	1 891 330	12,3	50,0	4,3	45,8	37,7	11,3	14,9	10,5	0,9
Koko maa	2 578 053	12,1	46,5	5,4	41,1	41,4	11,0	15,8	13,3	1,2

Liitetaulukko 2. 25 – 64-vuotiaiden koulutusaste äidinkielen mukaan 31.12.2017

	Helsinki			Koko maa		
	Yhteensä	Suomi	Ruotsi	Yhteensä	Suomi	Ruotsi
Yhteensä, henkilöä	370 099	288 540	17 043	2 819 581	2 445 637	132 416
%						
Perusaste tai tuntematon	18,6	11,0	7,8	15,7	12,2	11,9
Keskiaste yhteensä	31,5	34,3	27,1	44,5	46,8	40,5
Lukiokoulutus	9,5	10,4	13,0	5,3	5,3	6,7
Ammatillinen koulutus	22,0	23,8	14,1	39,2	41,5	33,8
Korkea-aste yhteensä	49,9	54,7	65,1	39,8	41,0	47,6
Alin korkea-aste	7,3	8,5	7,1	10,3	11,0	11,5
Alempi korkeakoulu-aste	17,5	19,1	21,1	15,2	15,7	17,0
Ylempi korkeakoulu-aste	22,7	24,7	33,6	13,1	13,1	17,7
Tutkijakoulutusaste	2,4	2,5	3,2	1,2	1,2	1,4

Liitetaulukko 3. Helsingin 25–64-vuotias väestö koulutusasteen mukaan suur- ja peruspiireittäin 31.12.2017, %

Alue	Yhteensä, henkilöä	Perusaste tai tuntematon	Keskiaste			Korkea-aste				
			Yhteensä	Lukio-koulutus	Ammatillinen	Yhteensä	Alin	Alempi	Ylempi	Tutkija
Helsinki	370 099	18,6	31,5	9,5	22,0	49,9	7,3	17,5	22,7	2,4
1. Eteläinen suurpiiri	70 699	11,2	24,9	11,7	13,1	64,0	6,1	19,7	34,7	3,5
Vironniemen peruspiiri	7 357	10,2	24,3	11,8	12,5	65,5	6,3	18,0	36,7	4,4
Ullanlinnan peruspiiri	15 208	10,8	26,0	13,2	12,8	63,2	5,8	18,2	35,9	3,4
Kampinmalmin peruspiiri	24 405	12,8	25,9	11,8	14,1	61,3	5,8	20,2	32,2	3,1
Taka-Töölön peruspiiri	9 530	10,9	24,8	12,0	12,9	64,2	5,6	21,3	33,5	3,9
Lauttasaaren peruspiiri	14 199	9,4	22,2	9,9	12,2	68,4	7,3	20,2	37,6	3,2
2. Läntinen suurpiiri	61 984	17,1	30,4	9,2	21,3	52,4	7,6	19,0	23,2	2,6
Reijolan peruspiiri	10 134	13,1	29,1	10,5	18,6	57,9	7,3	19,5	27,7	3,3
Munkkiniemen peruspiiri	9 578	10,1	25,1	10,6	14,5	64,8	7,9	18,6	34,0	4,3
Haagan peruspiiri	15 963	15,0	28,8	9,2	19,7	56,1	6,6	21,7	25,4	2,5
Pitäjänmäen peruspiiri	10 543	20,6	32,5	8,4	24,1	46,9	8,5	18,0	18,3	2,0
Kaarelan peruspiiri	15 766	23,8	34,8	8,0	26,9	41,3	8,1	16,9	14,8	1,6
3. Keskinen suurpiiri	59 676	14,1	32,1	11,6	20,5	53,9	5,0	21,8	24,8	2,2
Kallion peruspiiri	20 221	13,3	32,4	12,9	19,5	54,3	4,6	22,1	25,8	1,8
Alppiharjun peruspiiri	8 704	13,4	33,5	12,8	20,7	53,1	4,3	24,5	22,7	1,7
Vallilan peruspiiri	10 955	13,0	31,9	11,4	20,5	55,1	4,9	22,2	25,7	2,3
Pasilan peruspiiri	5 354	20,5	31,7	9,8	21,8	47,8	6,0	19,7	20,2	1,9
Vanhankaupungin peruspiiri	14 442	14,0	31,0	9,9	21,1	55,0	5,8	20,3	25,8	3,1
4. Pohjoinen suurpiiri	22 599	14,2	28,4	8,1	20,3	57,4	9,8	17,0	27,3	3,4
Maunulan peruspiiri	4 902	21,7	34,3	8,5	25,8	44,1	6,6	14,6	20,2	2,7
Länsi-Pakilan peruspiiri	3 466	8,5	22,4	7,8	14,6	69,1	11,7	17,2	35,4	4,8
Tuomarinkylän peruspiiri	4 443	9,2	24,3	7,4	16,9	66,5	13,3	17,0	31,9	4,3
Oulunkylän peruspiiri	7 880	15,6	29,7	8,5	21,3	54,7	8,5	17,9	25,6	2,7
Itä-Pakilan peruspiiri	1 908	10,9	28,7	8,3	20,4	60,4	11,9	18,6	27,0	2,9
5. Koillinen suurpiiri	54 634	21,3	36,0	7,7	28,3	42,7	9,0	16,4	15,5	1,8
Latokartanon peruspiiri	14 100	21,5	32,6	8,3	24,4	45,8	6,8	18,0	18,3	2,7
Pukinmäen peruspiiri	4 551	24,3	35,7	7,4	28,3	40,0	8,0	16,8	14,1	1,1

Alue	Yhteensä, henkilöä	Perus- aste tai tunte- maton	Keskiaste			Korkea-aste				
			Yhteensä	Lukio- koulu- tus	Amma- tillinen	Yhteensä	Alin	Alempi	Ylempi	Tutkija
Malmin perus- piiri	16 080	20,0	36,1	7,5	28,6	44,0	10,2	16,1	16,1	1,5
Suutarilan peruspiiri	5 936	18,9	39,2	8,2	31,0	41,9	10,8	16,7	13,3	1,1
Puistolan peruspiiri	11 067	18,9	36,4	7,4	29,0	44,6	10,9	16,6	15,4	1,8
Jakomäen peruspiiri	2 900	37,0	43,6	6,6	37,0	19,4	4,5	8,3	6,1	0,4
6. Kaakkoinen suurpiiri	28 627	17,5	32,1	9,3	22,8	50,4	8,2	16,2	23,7	2,3
Kulosaaren peruspiiri	2 109	10,8	23,2	10,1	13,0	66,0	7,0	17,3	37,2	4,6
Herttoniemen peruspiiri	16 759	19,5	33,3	9,1	24,1	47,2	7,2	16,1	22,0	2,0
Laajasalon peruspiiri	9 759	15,4	32,0	9,3	22,7	52,6	10,4	16,3	23,7	2,3
7. Itäinen suur- piiri	59 755	28,0	37,4	7,7	29,7	34,6	8,5	12,5	12,3	1,3
Vartiokylän peruspiiri	11 997	25,1	34,4	8,4	26,0	40,4	8,9	13,4	16,6	1,6
Myllypuron peruspiiri	6 453	26,8	37,3	8,3	28,9	36,0	8,0	12,1	14,0	1,8
Mellunkylän peruspiiri	20 505	32,5	40,6	7,1	33,5	26,9	7,6	10,7	7,9	0,8
Vuosaaren peruspiiri	20 800	25,6	36,0	7,7	28,3	38,4	9,4	13,9	13,7	1,4
8. Östersundom- in suurpiiri	1 064	13,0	28,9	7,7	21,1	58,2	16,4	13,7	24,5	3,6
Östersundomin peruspiiri	1 064	13,0	28,9	7,7	21,1	58,2	16,4	13,7	24,5	3,6
Helsinki tuntematon	11 061	46,6	27,6	8,9	18,7	25,8	3,2	9,7	11,0	1,9

Väestön koulutusrakenne Helsingissä vuonna 2017

Väestön koulutusrakenne Helsingissä vuonna 2017 -julkaisussa tarkastellaan 25 –64-vuotiaiden helsinkiläisten koulutusrakennetta suhteessa muuhun Helsingin seutuun ja koko maahan. Julkaisussa käsitellään myös helsinkiläisten koulutustasoa sukupuolen ja iän mukaan sekä Helsingin koulutustason alueellisia eroja. Julkaisun tiedot pohjautuvat Tilastokeskuksen tutkintorekisterin tietoihin vuodelta 2017.

Helsinkiläiset ovat korkeammin koulutettuja verrattuna väestöön muualla Suomessa. Puolella työikäisistä helsinkiläisistä oli korkea-asteen tutkinto vuoden 2017 lopussa. Erityisesti nuoret työikäiset naiset ovat korkeammin koulutetumpaa kuin vastaavan ikäiset helsinkiläismiehet ja muu väestö Suomessa. Helsinkiläisnaisten koulutustaso onkin noussut reippaasti koko 2000-luvun ajan. Kokonaisuudessaan suurimmalla osalla helsinkiläisistä oli suoritettuna perusasteen jälkeinen tutkinto vuonna 2017.

**Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia
kaupunkitutkimus ja -tilastot**

Julkaisutilaukset
p. 09 310 36293

Internet
www.hel.fi/kaupunkitieto